

Täysistunto

Keskiviikko 24.5.2017 klo 13.58—18.30

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain, ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 9/2017 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 6/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 6/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

17.14 **Mirja Vehkaperä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Katsastusvälien harventaminen on yksi osa sitä, miten kansalaisten mielipiteisiin ja ajatuksiin vastataan. Turhaa sääntelyä puretaan ja säädöksiä sujuvoitetaan. Nyt määräaikaiskatsastuksia tullaan tekemään uusien autojen osalta vasta neljän vuoden päästä ja sitten kahden vuoden syklillä, välein, aina siihen saakka, kun auto on kymmenenvuotias, ja sen jälkeen vuosittain.

Määräaikaiskatsastuksia tehdään 2,5 miljoonaan henkilö- ja pakettiautoon vuosittain, ja kansalaiset käyttävät noin 160 miljoonan euron verran rahaa katsastustoimintaan. Katsastuksellahan pyritään siihen, että autot ja ajoneuvot ja tietysti peräkärryt ja muut välineet ovat kunnossa ja turvallisia tiellä kulkiessaan. Tämä määräaikaiskatsastuksen välien harventaminen on todella tärkeä osa norminpurkua, mutta ennen kaikkea osoitus siitä, että ajoneuvojen tekniikka ja automaatio ovat tuoneet varmuutta liikenteeseen ja turvallisuuteen, jolloin pystytään jopa EU:n direktiiviä soveltamaan siihen, että me Suomessakin täytämme sen velvollisuuden, että olemme liian tiukasti säännelleet Suomessa tähän mennessä katsastustoimintaa. Eli höllennämme sitä vähän mutta pysymme niissä rajoissa, että turvallisuus säilyy.

Arvoisa puhemies! Valiokunnassa käytiin keskustelua siitä, millä perustein katsastuksesta päästään läpi ja miten sieltä pompataan. Liikenteen turvallisuusviraston kanssa käytiin näitä kriteereitä läpi ja päädyttiin siihen tasoon, että nykyisiä kriteereitä käyttäen tämä tekninen taso säilyy katsastuksessa toivottavasti nykyisenä.

17.16 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvolakia, ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettua lakia ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annettua lakia. Lakeihin lisättäisiin Euroopan unionin uusien katsastusta, tienvarsitarkastuksia ja rekisteröintitodistuksia koskevien direktiivien täytäntöönpanon edellyttämät säännökset. Lakiin lisättäisiin muun muassa uusi pykälä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2017 vp

määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien luokittelusta. Esityksessä ehdotetut muutokset ovat pääosin kannatettavia ja toisaalta hyvin odotettuja, kun ajatellaan, että olemme EU:n jäsen.

Mielestäni olisi syytä tarkoin harkita katsastusaikavälejä sekä ajoneuvojen parantuneen kunnon ja laadun että liikenneturvallisuuden kannalta. Suomessa katsastetaan tällä hetkellä useampia ajoneuvoluokkia kuin mitä direktiivit edellyttävät, ja tätä lienee syytä muuttaa, mutta määräaikaikatsastuksen katsastusaikavälin harventaminen vanhempien ajoneuvojen osalta heikentää liikenneturvallisuutta. Näen myös hyvänä, että katsastusaikaväli ammattimaisessa liikenteessä käytettävien ajoneuvojen osalta säilyy yhtenä vuotena. Se on vähintään 100 000 kilometriä vuosittain ajettavalle ajoneuvolle oikea katsastusväli. Mikäli määräaikaikatsastusväli pitenee kahteen vuoteen, on ajoneuvon haltijan hankalaa muistaa oikeaa katsastusaikaa, varsinkin kun paperista teknistä osaa ei enää ole ajoneuvoissa mukana. Tämän vuoksi olisi hyvä harkita, millä keinoin voidaan parhaiten helpottaa katsastusaikavälien muistamista. Kun määräaikaikatsastus on unohtunut, niin ajoneuvo on ajoikielossa. Valvonnan sattuessa kohdalle kuljettaja saa rangaistuksen ja ajoneuvon käyttö estetään ottamalla siitä rekisterikilvet pois.

Pidän hyvänä, että tienvarsitarkastuksiin tulee EU-tasoiset kuorman kiinnityksen tarkastuksen arvosteluperusteet ja tienvarsitarkastusten tulokset välitetään ajoneuvon rekisteröintivaltioon. Olisi vielä mielenkiintoista nähdä, mitä näille raportoinneille tehdään erityisesti eteläisen Euroopan maissa.

Kuten valiokuntakin toteaa, moottoripyörien osalta on mahdollista luopua katsastuksista ja edistää moottoripyöräilyn turvallisuutta vaihtoehtoisin liikenneturvallisuustoimin. Mikäli oikeasti haluttaisiin parantaa moottoripyöräilijän turvallisuutta, määriteltäisiin laila, minkälaisissa asusteissa moottoripyörällä saa ajaa. Mielestäni kaikkien ajovarusteiden — kypärä, takki, housut sekä ajokengät — tulisi olla CE-hyväksytyjä. Tällä hetkellä kuljettajia näkee varsin kirjavissa asusteissa. Toki valveutuneet kuljettajat ajavat turvallisissa asusteissa, mutta myös sortseja ja lyhythihaisia paitoja näkee varsinkin taajamissa. Olen ollut useammalla kuolonkolaripaikalla, missä kunnon ajovarusteet olisivat pelastaneet kuljettajan menehtymiseltä, vaikkakaan ei loukkaantumiselta.

17.20 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Täytyy aina tervehtiä normien sujuvoittamista silloin, kun se on täällä eduskunnassa esillä, ja sitä kannattaa. Tätä työtä tähän nyt tehdään ja pitkällä tähtäimelläkin, kun siirrymme vähän tämmöisestä standardoidusta yhteiskunnasta digitalisaation myötä sujuvampaan yhteiskuntaan.

Katsastuksen tietty sujuvoittaminen — kun tiedämme, että autot kehittyvät ja tiet paranevat — voidaan tehdä. Liikenteen alallahan on paljon myöskin alemman tason normien sujuvoittamista muun muassa Trafín toimesta tehty, ja sillä tiellä totta kai pitää jatkaa Sipilän hallitusta tukien.

17.21 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa puhemies! Todellakaan moottoripyöriltä ei vaadita nyt määräaikaikatsastuksia. Valiokunnassa mopoautojen kohdalla käytiin laajaa keskustelua ja todettiin, että jokavuotinen tarkastelu näiden, kuten ammattimaisen liikenteen ajoneuvojen osalta on tarpeen.

Edustaja Kulmala otti hyvin esille dilemman siitä, milloin katsastamaan sitten mentäisiin, miten muistetaan, että on neljä vuotta kulunut tai kaksi vuotta kulunut edellisestä katsastuksesta. Käytännössähän tämä toimii tällä hetkellä hyvin markkinavetoisesti ja mark-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2017 vp

kinavoimien ehdoilla niin, että meitä muistutetaan useammallakin kirjeellä useammankin katsastusfirman kautta siitä, milloin kulkuneuvon katsastus lähestyy, ja monenlaisia tarjouksia postista tupsahtaa ennen kuin katsastusmääräaika menee umpeen. Joten jos halutaan tällaista vaikka Liikenteen turvallisuusviraston toimesta annettua muistutusta, se olisi ehkä mahdollinen mutta kustannuksiltaan varmasti aika turha.

17.22 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Jälleen kerran täytyy täältä oppositiosta onnitella hallitusta, että nämä monet norminpurut ovat varsin onnistuneita ja saavat aikaan kyllä ihan tavallisen ihmisen keskuudessa hymyn huulille siitä, että ne kohdistuvat selkeästi käytännön elämään ja helpottavat sitä.

Katsastusaikaväliden pidentäminen on tervetullut uudistus ja vastaa nykukehitystä. Vahinko on, että moottoripyörien osuus tässä nyt jäi ilman katsastusvelvollisuutta, olisin pitänyt sitä todella tärkeänä. Varsinkin jos se olisi vielä rajattu tietyn kokoisiin moottoripyöriin, jotka vastaavat jo painoluokaltaan ja teholuokaltaan pientä autoa, niin se olisi ollut täysin perusteltua. Toivon, että tähän voitaisiin jossain vaiheessa palata.

17.23 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Aivan oikein, hallituksen tarkoitushan on tietenkin purkaa byrokratiaa ja luoda sellaisia normeja, jotka ovat juohevia ja suosivat sitä, että talous pyörii.

Hallituksen yksi tärkeä ohjelmahan on ollut tietenkin esimerkiksi autoveroa alentamalla nuorentaa autokantaa. Sitä kauttahan, kun uusia autoja hankitaan, niiden katsastustarve on paljon harvempi, koska jokainen automerkki tänä päivänä vaatii, että kun takuu on voimassa, niin sitä on käytettävä määräaikaishuolloissa tarkasti. Niissä huolloissa auto käydään kyllä todella tarkasti läpi. Jokaisella meistä on näistä kokemuksia ja tiedämme, että se homma toimii todella hyvin.

Ja toinen asia sitten on sekin, että kun nykyisen autokatsastuksen välineistöt ovat kehittyneet valtavasti ja myöskin työmenetelmät kehittyneet, niin on aivan luontevaa, että turhaa byrokratiaa, turhaa työtä poistetaan ja keskitytään siihen, mistä on todella hyötyä tieliikenteen kannalta. Autojen kunnosta on pidettävä huoli, mutta keskittykäämme jatkossa vielä tehokkaammin teiden parantamiseen.

17.24 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Vehkaperä otti esiin muistutuksen määräaikaikatsastuksesta. Minulle ei ole ainakaan ole tuolla Pohjois-Karjalan Rääkkylän kunnassa tullut sellaista kymmeneen vuoteen, ja minulla on kuitenkin useampi ajoneuvo käytössä. Voi olla, että tämä jossain päin Suomea toimii, mutta ei ainakaan siellä Pohjois-Karjalassa.

Sitten edustaja Hoskonen kertoi tästä määräaikaikatsastuksesta ja sen tärkeydestä. Olen ollut myös tarkistamassa ajoneuvoja, jotka tulevat suoraan katsastuskonttorin portista. Sen jälkeen, kun ne tarkistetaan, ne eivät aina ole siinä kunnossa, missä pitäisi olla. Näkisin tärkeänä sen, että tällaista toimintaa niin sanotusti tarkastuskatsastuksen jälkeen myös pystyttäisiin jatkamaan entisestään, koska on monenlaisia katsastusyriytyksiä Suomessa ja kaikissa ei toimita ihan niiden ohjeiden mukaan kuin pitäisi. Tämä johtuu tietysti siitä, että kilpailu on kovaa ja pitää saada asiakkaita, mutta liikenneturvallisuus edellä pitäisi mennä kuitenkin näissä asioissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2017 vp

17.25 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa herra puhemies! Tässä on vielä yksi sellainen kohta, joka on myös erittäin merkittävä, ja se on tämä, että ajoneuvon katsastustoiminnasta annettua lakia muutettaisiin siten, että siitä kumottaisiin riippumattomuusvaatimukset rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavilta toimijoilta. Vastaava muutos tehtäisiin myös ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annettuun lakiin. Näin toimijat voisivat suorittaa kyseisiä katsastuksia myös muun ajoneuvon liittyvän liiketoiminnan ohessa. Eli tämä sujuvoittaa kyllä asioita, kun voi viedä autonsa huoltoon, saada siihen asennettua lisätarvikkeita ja ne voidaan saman tien hyväksyä siellä eikä tarvitse erikseen lähteä niitä katsastamaan. Tämä on ihan merkittävä asia ajankäytöllisesti: voi jättää auton huoltoon, se katsastetaan ja hoidetaan loppuun saakka. Kertakaikkisen onnistunut muutos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 9/2017 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.